

Volledige ontwikkeling in de kinderopvang

Boost de taalontwikkeling!

Workshop Inspiratiefestival Thuis in Taal

16 april 2025, IJsbrand Jepma



Workshop

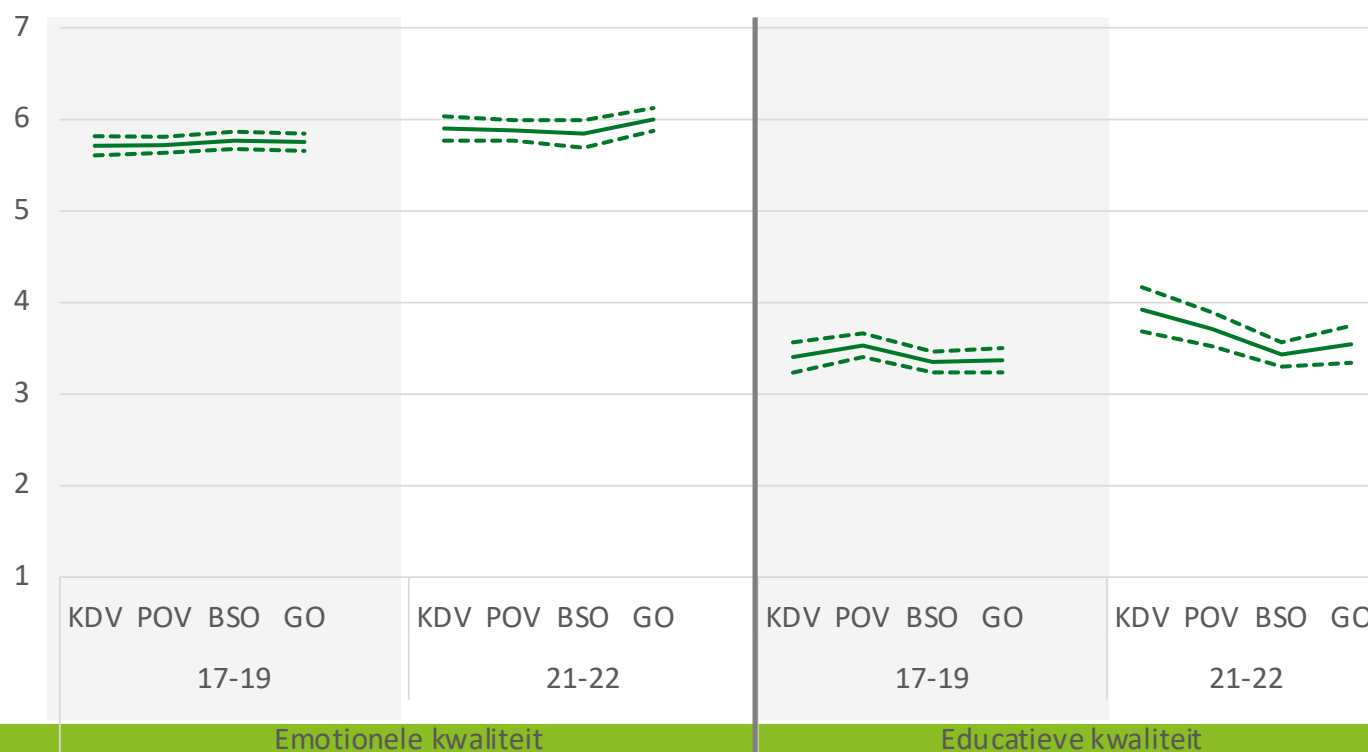
- 1) Inleiding op boek *Wat leert mijn kind bij jullie?*
- 2) Samen aan de slag met **coaching** op **rijke taal** van **pedagogisch professionals**
- 3) Feedback & evaluatie
- 4) Afronding

Waarom dit boek?

- Corona
- Studerende en hardwerkende partner
- Opgroeierende kinderen
- Maar bovenal: de *educatieve kwaliteit* in de kinderopvang kan hoger!



Emotionele en educatieve kwaliteit 2017-2019 en 2021-2022



Redenen van ‘bescheiden’ educatieve kwaliteit (1)

- Oriëntatie op *pedagogische* doelen, niet zozeer op *educatieve* doelen in wet, beleid, kwaliteit, opleiding, toezicht én praktijk
- Ontbreken van een *nationaal curriculum* voor het jonge kind
- Onvoldoende aandacht voor en focus op doorlopende ontwikkeling van professioneel leerklimaat/levenslang leren & ontwikkelen in organisaties



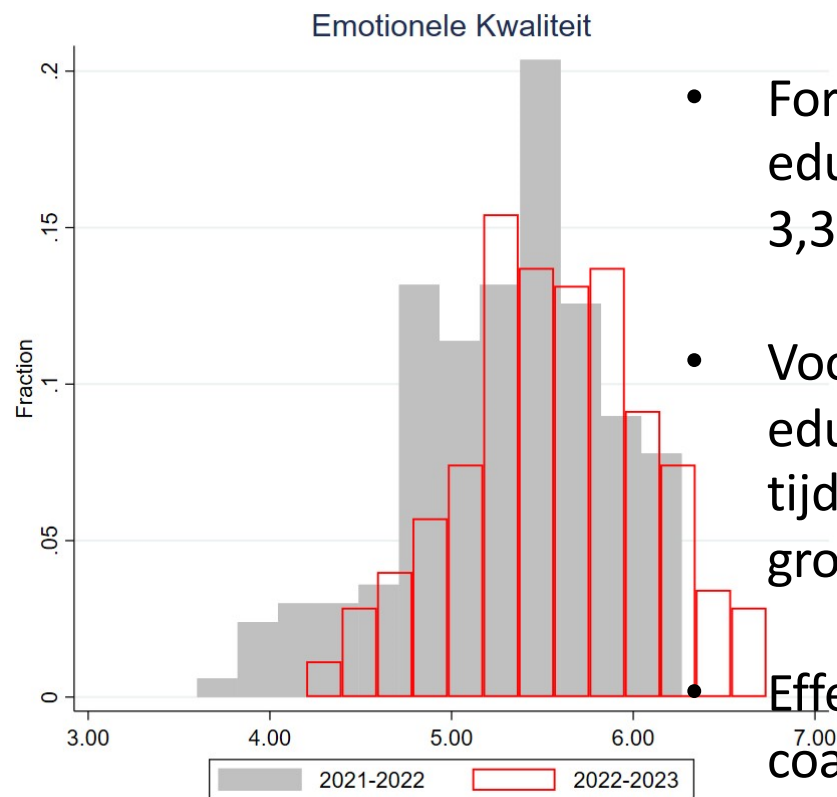
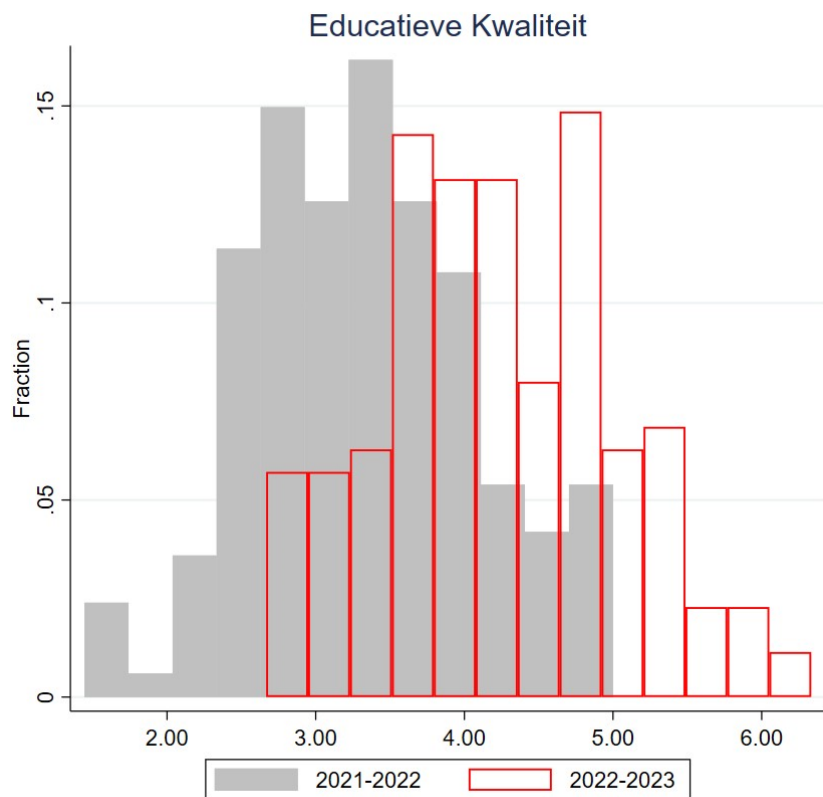


Redenen van ‘bescheiden’ educatieve kwaliteit (2)

- Kennis, vaardigheden en gedrag (competenties) worden *onvoldoende* in de initiële opleiding geleerd; hoge educatieve kwaliteit bieden is complex, vraagt om (meta)cognitief en abstract denken, doelbewust, planmatig en intentioneel handelen van pedagogisch professionals, moet vooral geleerd worden in de eigen beroepspraktijk, voortdurend oefenen en verfijnen met hulp van een coach (van ‘basisbekwaam-gevorderd-expert’)
- Optimisme: educatieve kwaliteit is *beïnvloedbaar* en pedagogisch professionals zijn in staat om complexe competenties te leren en vervolgens in praktijk te brengen – *mét de oplettende aandacht en onvoorwaardelijke hulp van de coach*

Proceskwaliteit: CLASS-scores

- 30 gemeenten, 49 VE-aanbieders, 156 locaties, 264 groepen



- Forse toename van educatieve kwaliteit: 3,3 -> 4,2
- Vooral toename in educatieve kwaliteit tijdens gerichte kleine groepsactiviteiten

Effect van de pbm'er/
coach in de ve!!

Waarom streven naar hoge(re) educatieve kwaliteit in kinderopvang?

- Transitie naar kinderopvang van waarde, van instrument voor de arbeidsmarkt naar instrument voor de brede ontwikkeling van jonge kinderen
- Volwaardige voorziening voor spelen, leren én ontwikkelen, gelijkwaardig aan het basisonderwijs (potentieel van kinderopvang beter benutten)



Wat is educatie?

- Educatie is afgeleid vanuit het Latijn: educare ('opvoeden') en educere ('eruit halen'), ofwel opvoeding, onderwijs en (brede) vorming (vgl. 'Bildung')
- Kern: kinderen kennis bijbrengen van de wereld, inleiden in taal, cultuur en de wereld, actief ondersteunen en begeleiden in het ontdekken van de mogelijkheden in zichzelf en helpen zich optimaal te ontwikkelen, in goede afstemming en samenwerking met de ouders
- Educatie is anders dan onderwijs: géén 'schoolification', géén vakken en lesstofoverdracht met expliciete directe instructie (ik-wij-jij), (in)oefening en zelfstandig (ver)werken, maar bewuste stimulering van de relevante ontwikkelingsdomeinen en onderliggende processen ('integratief', 'holistisch', 'het hele kind', 'hoofd, hart en handen') via het opdoen van betekenisvolle ervaringen in vrij spel, begeleid/verrijkt spel en indirecte instructie



Wat zien we (iets) te weinig?

Toepassing van ('evidence-informed') 'scaffolding'-technieken om de veelzijdige kindontwikkeling te stimuleren

- 1) Rijke, talige en verzorgde interacties (kwalitatief én kwantitatief)
- 2) Interactief voorlezen ('dialogic reading')
- 3) Kritische w-vragen (open 'wh-questions')
- 4) Feedback geven op proces en gedrag
- 5) Samen doordenken, verlengde gespreksvoering ('sustainable shared-thinking')
- 6) Beurtwisseling ('multiturn conversations')
- 7) Modelleren ('modeling', voordoen)
- 8) Begeleid spel/spelverrijking
- 9) Eén-op-één begeleiding of kleine groep tutoring
- 10) Indirecte, informele, 'natuurlijke' instructie



Wat leert mijn kind bij jullie?

Doel: begrijpen, veranderen, vernieuwen én verhogen van de educatieve kwaliteit in de kinderopvang

Doelgroep: pedagogisch beleidsmedewerkers/coaches, (senior) pedagogisch professionals, pedagogen, ontwikkelaars, opleiders, trainers, adviseurs, leidinggevenden



Wat leert mijn kind bij jullie?

Vier vensters om over na te denken én te doen:

- (1) theoretische verdieping
- (2) leren en ontwikkelen
- (3) coaching
- (4) praktijk in actie

En óók nog eens diverse GRATIS (downloadbare) **tools** (bijv. een sociaal contract, zelfscan voor coachingsvaardigheden, quick scan voor professionele betrokkenheid van pedagogisch professionals) www.uitgeverijpica.nl/wp-content/uploads/2023/07/PICA_Wat-leert-mijn-kind_DOWNLOAD.pdf



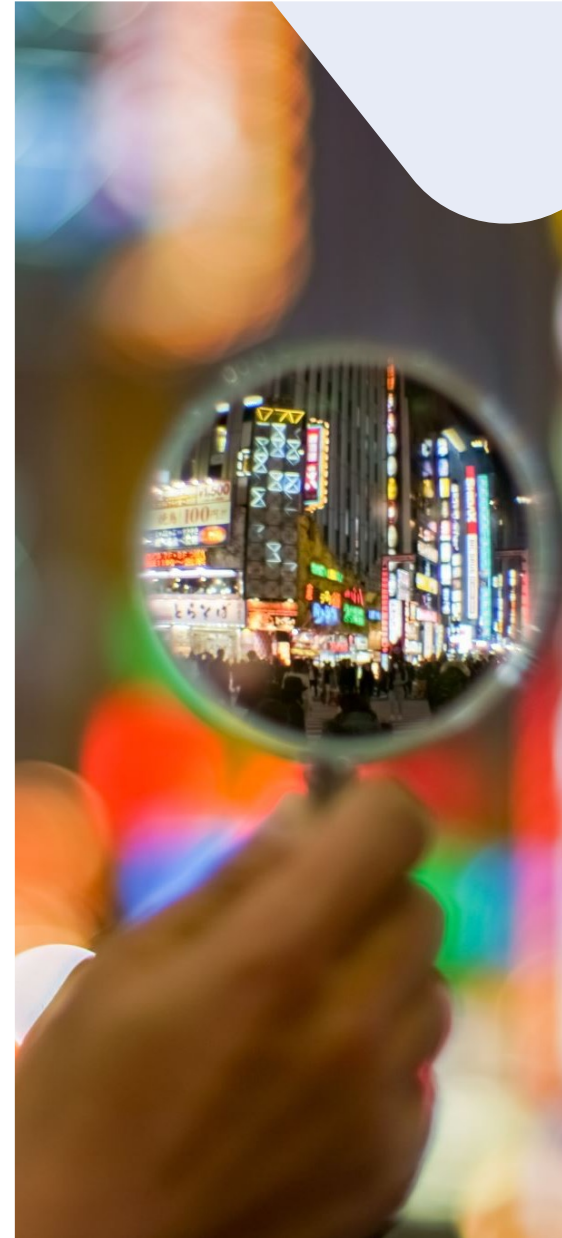
Wat leert mijn kind bij jullie?

Formule: $EK = PP (D + A + C + I)$

- **Doelen** en leerinhouden m.b.t. ontwikkelingsdomeinen van kinderen (WAT?)
- **Activiteiten** die betekenisvolle ervaringen bij kinderen uitlokken (WAARMEE?)
- **Competenties** van pedagogisch professionals (HOE?)
- **Intenties, motieven** en drijfveren van pedagogisch professionals (WAAROM?)



Let's go!





Coaching op rijke taal van pedagogisch professionals

Maak een 'houtskool-schets' van de uitwerking van een coachingsplan voor het bevorderen van het gebruik van rijke, complexe, uitgebreide en verzorgde taal van pedagogisch professionals

(<https://www.uitgeverijpica.nl/wp-content/uploads/2025/03/Coachingsplan.pdf>), behorende bij *Lerenderwijs, de 12 bouwstenen voor een lerende organisatie in de kinderopvang* (Jepma, 2025)

A. Geplande opdracht van ca. 20 minuten in kleine kring (4-6 peuters):

- 10 dozen van diverse grootte en inhoud (van koelkastdoos tot punaisedoosje) OF
- diverse magneten en (niet-)magnetische materialen (paperclip, plastic, spijker, schroef, hout, rubber, kurk, muntjes, koperdraad, sleutel, flessendop, blikje, glas et cetera) OF
- ...

B. Vul het coachingsplan in

C. Enkele 'elevator pitches'

Feedback & evaluatie

- *Wat neem je mee van deze workshop naar je eigen organisatie?*
- *Wat heb je gemist en zou je een volgende keer graag anders/toegevoegd zien?*

Verder lezen?

- Jepma, IJ. (2023). *Wat leert mijn kind bij jullie? Impact hebben op de volledige kindontwikkeling in de kinderopvang*. Uitgeverij Pica.
- Jepma, IJ. (2025). *Lerenderwijs: de 12 bouwstenen voor de lerende organisatie in de kinderopvang*. Uitgeverij Pica.
- 12 tips voor de pedagogisch professional: zo versterk je het ontwikkelingsgericht werken met peuters www.monitorlkk.nl
- Pianta, R. C., Barnett, W. S., Justice, L. M. & Sheridan, S. M. (Eds.) (2012). *Handbook of Early Childhood Education*. Guilford Press.
- Rush, D. D. & Shelden, M. L. (2020). *The Early Childhood Coaching Handbook*. Paul H. Brookes Publishing Co.
- Snyder, P., Hemmeter, M. L., & Fox, L. K. (2022). *Essentials of Practice-Based Coaching. Supporting Effective Practices in Early Childhood*. Brookes Publishing.

Vragen & opmerkingen?



IJsbrand Jepma, ij.jepma@sardes.nl

sardes.nl



Sardes is onderdeel van Stichting CAOP